

26 Eylül 1967

Abasov (İstanbul)

Kafkas - Dağıstan Halk Oyunları

Sovyetler Birliğinin en genç ve ünlü topluluklarından biri olan Kafkas Dağıstan Halk Oyunları (Lezginka) balesi, bir süreden beri yurdumuzda bulunmaktadır. İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayında sundukları gösteriler, görülmeğe değer güzelliktedir. 1959'da kurulan bu topluluk, Sovyetler Birliğinde önemli bir yeri olan halk danslarının değişik ve seçkin bir grubudur. Ayrıca, Avrupada fiği görmüş, büyük yankılar uyandırmıştır.

Güzel Sanatların, halk sanatının Sovyetler Birliğinde özel bir yeri ve değeri vardır. Balesi, tiyatrosu, operası, müziği ve edebiyatı kendi toplumunun bir aynası gibidir. Her sanat dalında bir ulusal, millîlik vardır. Doğrudan doğruya anlatılması güç olan sanat çalışmalarının göze batan nesnel (objektif) çizimleri dikkati çeker. Sovyet Kültürünün en önemli tarafı, halkla sanatın içiçe oluşudur. Bu vaz geçilmeyen kültürün, varoluş nedeni devrim şartlarına bağlı toplum düzeninin getirdiği oluşumdur. Düşünce ve biçimlendirme, faydalı güzelin yanın da yer almaktadır.

Sovyetler Birliğinin halk dansları klâsik ve modern baleden ayrı olmakla birlikte, kendine özgü biçim ve üslûbuyla dünyanın en çok ilgi gören danslarını kapsar. Nitekim Kafkas, Dağıstan Halk Oyunları Balesine göz atılanlar özel bir duruma karşılık gelirler: Büyük ustalık isteyen danslar, alabildiğine coşkun, heyecanlı, koreografik karakterleri çok belirgin, güçlü ve dengelidir.

Dağıstan Halk Dansları Sovyetler Birliğinin halk dansları dizisinde sağlam gelişmesini mânevî ve toplumsal dengeden al-

dığını kabul etmek gerekir. Yani karakteristik niteliği araştırılırsa, sekiz yıllık kesiti içinde ilginçlikten yana ve sanat değeri bakımından çok zengin öğelere bağlı olduğu görülür.

İstanbul'da seyrettığımız çok tipik Kafkas Dağıstan Halk Oyunları, dansları Sovyet Toplum Düzeninde sanata dönüşmüş olan en canlı ve güzel örneklerinden biridir. Kimi danslarını etkileyici «Epos» lardan alan Dağıstan Halk Dansları bu alanda yapılmış çalışmaların en belirgin tasvirleri gibidir. Karakteristik Kafkas danslarının çeşitli dökümünü veriyorlar.

Dağıstan, Sovyetler Birliğinin küçük bir cumhuriyetidir. Sekiz yıllık olan bu topluluk çok köklü, ama çağımızın gerektirdiği biçimde halk danslarını geliştiren Dağıstan Cumhuriyeti (tabii topluluğun sanat yöneticisi aynı zamanda dansları sahneye koyan) ve Tanho İzzailov başarıları nedenlerini ispatlıyorlar.

Kadınların yumuşak ve koreografik bakımdan dengeli danslarının yanı sıra; erkek sanatçıların büyük enerjiye dayanan hareketli, sürekli soluk isteyen yoğun ve ustalıklı gösterileri övülmeğe ve görülmeğe değer. İn sanın kendini top'arı varetme, eski bir kültürün halk kültürünün dalgalanışı giydi dansları.. «Dağıstan Davulcuları Dansı», «Lezginka», «Avar Düeti», «Tat Halk Dansı», «Tsovkra» ve koreografik sahnelerle diğer çeşitli danslar birbirinden güzel ve soluk keseydi R. Agayeva, R. İzzailov, Abasova, Magomedov, Bektemirova, Kereçavili, Arzumanova, Arzumanov ve diğer sanatçılar olağanüstü danslar sundular.